Č.j. S 172/03-6150/03-ORP V Brně dne 27. října 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 29. srpna 2003 dle § 8 a § 9 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve spojení s § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), na návrh účastníků řízení, společnosti Barum Continental spol. s r.o., se sídlem Otrokovice, Objízdná 1628, PSČ: 765 31, Okres: Zlín, IČ: 45 78 82 35 a Petra Pavláta Lomná 625, Trojanovice, PSČ: 744 01, Frenštát pod Radhoštěm, IČ: 46 59 71 31, ve věci povolení individuální výjimky ze zákazu dohod narušujících hospodářskou soutěž dle § 8 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, pro dohodu o výhradní distribuci zboží ve vymezeném území, obsaženou ve „Smlouvě o franchisingu“ uzavřené dne 20.8.2003 mezi společností Barum Continental spol. s r.o., se sídlem Otrokovice, Objízdná 1628, PSČ: 765 31, Okres: Zlín, IČ: 45 78 82 35 a Petrem Pavlátem, Lomná 625, Trojanovice, PSČ: 744 01, Frenštát pod Radhoštěm, IČ: 46 59 71 31, vydává toto

r o z h o d n u t í:

Dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, se **povoluje individuální výjimka** ze zákazu dohod narušujících hospodářskou soutěž pro dohodu o výhradní distribuci plášťů, duší a vložek zn. BARUM, CONTINENTAL, UNIROYAL, SEMPERIT, GENERAL TIRE, koncernových privátních značek a dalšího smluvního zboží ve vymezeném území, obsaženou v čl. II. bod 3. písm. a), čl. III. bod 3., čl. VII. bod 5. a čl. IX. bod 10. Smlouvy o franchisingu ve znění příloh č. 1 až 6, uzavřené dne 20.8.2003 mezi společností Barum Continental spol. s r.o., se sídlem Otrokovice, Objízdná 1628, PSČ: 765 31, Okres: Zlín, IČ: 45 78 82 35 a Petrem Pavlátem, Lomná 625, Trojanovice, PSČ: 744 01, Frenštát pod Radhoštěm, IČ: 46 59 71 31, která je zakázanou a neplatnou dohodou ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů. **Individuální výjimka se povoluje na dobu do 30. dubna 2004 včetně.**

O d ů v o d n ě n í:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 29.8.2003 návrh na zahájení správního řízení ve věci povolení individuální výjimky ze zákazu dohod podle § 3 odst. 1 a § 4 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon“), podaný dle § 8 a 9 zákona účastníky řízení, jimž jsou Barum Continental spol. s r.o., se sídlem Otrokovice, Objízdná 1628, PSČ: 765 31, Okres: Zlín, IČ: 45 78 82 35 (dále jen „Barum Continental“ nebo „poskytovatel“) a Petr Pavlát, Lomná 625, Trojanovice, PSČ: 744 01, Frenštát pod Radhoštěm, IČ: 46 59 71 31, (dále jen „Petr Pavlát“ nebo „nabyvatel“). Návrh na povolení individuální výjimky ze zákazu dohod byl podán pro dohodu o výhradní distribuci vybraného zboží společnosti Barum Continental ve vymezeném území (čl. II. bod 3. písm. a), čl. III. bod 3., čl. VII. bod 5. a čl. IX. bod 10. – viz str. 47 spisu) obsaženou ve Smlouvě o franchisingu uzavřenou mezi účastníky řízení dne 20.8.2003. Povolení individuální výjimky bylo požadováno na období 5 let (viz str.1 spisu). Na základě výše uvedeného bylo zahájeno správní řízení S 172/03-ORP.

K jednání ve správním řízení byl na základě plné moci ze dne 20.8.2003 za oba účastníky správního řízení zmocněn pan František Vondra, zaměstnanec společnosti Barum Continental, obchodní divize, Objízdná 1628, 765 31, Otrokovice (dále jen „zástupce“).

Zahájení řízení o povolení individuální výjimky ze zákazu dohod bylo v souladu s § 9 odst. 1 zákona oznámeno v Obchodním věstníku. Ve stanovené lhůtě ani do vydání rozhodnutí nebyly obdrženy žádné námitky či připomínky proti povolení individuální výjimky.

V souladu s § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád) bylo zplnomocněnému zástupci účastníků řízení dne 21.10.2003 umožněno vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí a ke způsobu jejich zjištění. Zástupce účastníků řízení svého práva využil. Při seznámení se s podklady pro rozhodnutí nevznesl zástupce účastníků řízení žádné připomínky k podkladům pro rozhodnutí ani ke způsobu jejich zjištění (protokol str. 60-61 spisu).

Charakteristika účastníků řízení

Společnost Barum Continental je zapsána v obchodním rejstříku, vedeném Krajským soudem v Brně, oddíl C, vložka 15057. Společnost byla do obchodního rejstříku zapsána dne 5.2.1993. Předmětem podnikání je především výroba plášťů, dále koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, výzkumná činnost v oblasti zpracování kaučuku, plastů a zpevňovacích látek, výroba strojů a zařízení v oblasti gumárenské a plastikářské technologie apod.

Podnikatel Petr Pavlát je fyzickou osobou. Předmětem jeho podnikání je dle živnostenského listu provozování pneuservisu. Svou živnost provozuje na adrese Záhumní 361, 744 01 Frenštát pod Radhoštěm.

Majetkové a personální propojení

Společnost Barum Continental je vlastněna z … (obchodní tajemství) společností Semperit Reifen GmbH, Rakousko (dceřinou společností Continental AG, Hannover), ze … (obchodní tajemství) společností Korso GmbH (společný podnik firem Continental a Michelin), … (obchodní tajemství) vlastní přímo Continental AG. Vedle majetkového propojení jsou společnosti propojeny i personálně.

V ČR má v současné době společnost Barum Continental majetkovou účast v následujících dceřiných společnostech:

- BARUM CENTRUM PRAHA, spol. s r.o., ve které činí její majetkový podíl 40 %. Jedná se o společnost, která ve své činnosti má mimo jiné zahrnuto i koupi zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, poradenskou činnost v oblasti gumárenských výrobků, pneuservis, vulkanizaci a zprostředkovatelskou činnost v oblasti obchodu, nakládání s odpady v režimu volné živnosti – pneumatiky apod.
- PNEU KAFKA, a.s., ve které činí její majetkový podíl 51 %. Tato společnost má jako předmět podnikání akviziční činnost a sběr ojetých pneumatik, včetně reklamy a servisu v rámci výše uvedené činnosti. Dále odbytovou, zásobovací a obchodní činnost se všemi druhy výrobků, zejména výrobky a polotovary gumárenskými, plastikářskými včetně doplňujícího sortimentu, výrobky pro motorismus, auto a moto turistiku, sport a využití volného času, potřeby pro domácnost. V rozsahu nevyžadujícím zvláštní povolení vyvíjí společnost zahraniční obchodní činnost.
- BARUM KAFKA, s.r.o., ve které činí její majetkový podíl 30 %. Předmětem jejího podnikání je obchodní činnost – koupě zboží za účelem dalšího prodeje a prodej, vyjma činností uvedených v § 3 živnostenského zákona a vyjma činností, uvedených v příloze 1.-3. živnostenského zákona a provozování pneuservisu.
- BAWE, spol. s r.o., ve které činí její majetkový podíl 49 %. Předmětem jejího podnikání je koupě zboží za účelem dalšího prodeje a prodej a vulkanizace.
- Pneu služby, s.r.o., ve které činí její majetkový podíl 100 %. Předmětem podnikání této společnosti je nákup zboží za účelem dalšího prodeje a prodej, skladovací služby, zprostředkovatelská činnost a opravy motorových vozidel.

Nabyvatel franchisy nemá žádnou majetkovou účast v jiných podnikatelských subjektech v ČR.

Oba účastníci řízení jsou soutěžiteli ve smyslu § 2 odst.1 zákona.

Smlouva o franchisingu

Předmětem „Smlouvy o franchisingu“ (dále jen „Smlouva“), kterou poskytovatel s nabyvatelem uzavřeli, je společná forma podnikání, vycházející z podmínek obsažených v této Smlouvě, marketingového manuálu a jednotného prodejního stylu Barum poskytovatele a využívající vlastní podnikatelské aktivity nabyvatele za účelem prodeje smluvních výrobků a provozování pneu prodejny a servisu.

Poskytovatel je pro Českou republiku výhradním distributorem plášťů, duší a vložek chráněných ochrannou známkou BARUM, CONTINENTAL, UNIROYAL, SEMPERIT, GENERAL TIRE, koncernových privátních značek a distributorem dalšího zboží jehož seznam je uveden v příloze č. 1 Smlouvy (např. pneu Michelin, výrobků ze závodů Mitas, Rubena, Matador a další zboží) a dále je vlastníkem obchodních postupů, know-how při prodeji a servisování těchto smluvních výrobků, jakož i ochranné známky a obchodního názvu BARUM a okřídleného B vztahujícího se k činnosti pneu prodejen a servisů. Poskytovatel vytváří jednotnou síť pneu prodejen a servisů, sestávající ze sítě vlastních provozoven a doplněné o právně samostatné podnikatelské subjekty podnikající na základě franchisingového systému distribuce. Tato síť se vyznačuje zejména jednotnou obchodní politikou, používáním a propagací jednotného obchodního názvu, ochranné známky a loga BARUM B, které vlastní poskytovatel, shodnou technickou a vzhledovou úrovní servisů,

vytvořením shodné kvality prodeje a servisů a zajištěním dalšího prodeje smluvních výrobků distribuovaných poskytovatelem.

Poskytovatel franchisy se zavazuje dodávat nabyvateli franchisy smluvní výrobky, poskytnout právo provozovat smluvní podnikání pod ochrannou známkou registrovanou pod č. 193 289 BARUM B a povoluje mu provádět marketing a reklamu pod povoleným jménem (BARUM B). Na základě Smlouvy je nabyvatel franchisy oprávněn výhradně prodávat výrobky (pláště, duše a vložky) specifikované v čl. I. a v příloze č. 1 Smlouvy (tzv. smluvní výrobky) na vymezeném území - viz čl. II. bod 3 písm. a) Smlouvy a příloha č. 5 Smlouvy.

Integrální součástí Smlouvy jsou přílohy č.1 až 6, které obsahují (obchodní tajemství).

Franchisa je obecně definována jako soubor práv průmyslového a duševního vlastnictví, vztahující se na ochranné známky, obchodní jména, názvy obchodů, užitné vzory, průmyslové vzory, know-how a patenty, které mají být využívány při prodeji zboží nebo poskytování služeb konečným uživatelům. Od ostatních distribučních ujednání se odlišuje závazkem nabyvatele franchisy platit poplatky za užívací právo k franchise. Dalším pravidelným znakem je společné označení nebo název obchodu (provozovny) a jednotná prezentace prodejních prostor s tím, že nabyvatel franchisy je jasně označen jako nezávislý podnik. Zprostředkované know-how je souborem informací vyplývajících z praxe a testování vlastníka franchisy, který je pro systém distribuce podstatný a identifikovatelný. Dalším znakem franchisy je průběžné poskytování obchodní a technické pomoci nabyvateli franchisy jejím poskytovatelem – např. poskytování pravidelných školení, pomoc při propagaci a při analýzách trhu apod.

Smlouva uzavřená mezi Barum Continental a Petrem Pavlátem upravuje výhradní distribuci smluvního zboží dodávaného společností Barum Continental na bázi franchisingu, v území vymezeném jednotlivým distributorům, mezi něž patří také Petr Pavlát.

Dohoda o výhradní distribuci obsažená ve Smlouvě

- Dle čl. II. bodu 3. písm. a) Smlouvy se nabyvatel zavazuje prodávat smluvní výrobky **na trhu vymezeného území**, plně využívat možnosti odbytu smluvních výrobků na tomto trhu a propagovat i jinak podporovat dobré jméno smluvního podnikání.

- Seznam smluvních výrobků je uveden v příloze č. 1 Smlouvy a zahrnuje jednak výrobky (pneu pláště, duše a vložky) chráněné ochrannou známkou BARUM, CONTINENTAL, UNIROYAL, SEMPERIT, GENERAL TIRE, pneu koncernových privátních značek Eurotec, Mabor, Sportiva, Global a další výrobky - pneu Michelin a výrobky ze závodů Mitas, Rubena, Matador a dalších, dále protektory, disková kola, klínové řemeny, materiál a zařízení pro opravy pneu a duší TIP TOP, ostatní pneu a autopříslušenství.

- Dle čl. III. bod 3. Smlouvy se nabyvatel zavazuje, že nebude provádět akvizici a propagaci mimo vymezené území, dále že nebude používat stálé ani příležitostné zprostředkovatele, jakož i zřizovat pobočky, či expediční sklady vně vymezeného území.

- Dle přílohy č. 5 Smlouvy je vymezeným územím … (obchodní tajemství).

- Dle čl.VII. bod 5. Smlouvy se nabyvatel zavazuje v rámci smluvního podnikání nakupovat pláště, duše a vložky a další zboží **výhradně od poskytovatele** jako smluvní

výrobky. Tento závazek se nevztahuje na zboží skupiny C a D dle přílohy č. 1 (viz str. 43 spisu).

Další související ujednání :

- Dle čl. III. bod 4. Smlouvy se nabyvatel zavazuje, že nebude bez souhlasu poskytovatele měnit sídlo provozovny.

- Dle článku IX. bod 3. Smlouvy se nabyvatel zavazuje, že nebude získávat majetkové účasti ve společnostech konkurujících poskytovateli, pokud by tyto účasti daly nabyvateli pravomoc ovlivňovat ekonomickou aktivitu těchto společností, ani uzavírat franchisingové smlouvy se společnostmi, které jsou konkurenty poskytovatele při výrobě a prodeji plášťů, duší a vložek.

- Dle čl. IX. bod 5. Smlouvy nabyvatel nebude bez souhlasu poskytovatele provozovat podnikatelskou činnost dle této Smlouvy z jiného místa než z provozovny.

Ostatní ustanovení Smlouvy, či její přílohy, se týkají platebních a dodacích podmínek dodávky výrobků, dalších povinností poskytovatele vůči nabyvateli a opačně, marketingu a propagace, školení pracovníků nabyvatele, franchisingových poplatků, práva kontroly poskytovatele, doby platnosti Smlouvy, možností ukončení Smlouvy, důvodů pro vypovězení Smlouvy a pro její okamžité ukončení a smluvních pokut. Smlouva a její přílohy neobsahují žádná omezení či povinnost nabyvatele prodávat smluvní výrobky za ceny stanovené poskytovatelem.

Smlouva je uzavřena na počáteční období … (obchodní tajemství) s tím, že se prodlužuje vždy o jeden další kalendářní rok, pokud jedna ze smluvních stran neoznámí písemně druhé straně ve lhůtě nejpozději 6 měsíců před koncem roku … (obchodní tajemství), nebo před koncem prodloužené platnosti Smlouvy, že nechce, aby platnost Smlouvy byla prodloužena (viz čl. XI. bod 1. Smlouvy - str. 10 spisu).

Dle čl. IX. bodu 1. Smlouvy je nabyvatel právně samostatnou osobou, která provozuje provozovnu vlastním jménem a na vlastní účet.

V současné době má společnost poskytovatele uzavřeno více jak … (obchodní tajemství) franchisingových smluv pro realizaci výhradního prodeje smluvních výrobků ve vymezených územích. Poskytovatelem je tedy vybudována na celém území České republiky distribuční síť samostatných subjektů, které svým jménem a na svůj účet nakupují smluvní výrobky od poskytovatele a dále je prodávají konečným zákazníkům. V této souvislosti je nutno uvést, že zásobování trhu České republiky smluvními výrobky se též účastní sám poskytovatel franchisy a to prostřednictvím sítě vlastních provozoven – v současné době jde o … (obchodní tajemství) prodejních míst.

Vymezení relevantního trhu

Trh je obecně místem, kde se střetává nabídka s poptávkou. Relevantním trhem je potom trh zboží, které je z hlediska své charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území. Z hlediska času se

relevantní trh zkoumá v případě, když v konkrétním okamžiku nebo období jsou soutěžní podmínky výrazně jiné než v období ostatních.

Pro účely vymezení trhu z hlediska výrobkového, vycházel Úřad z následujících skutečností:

Průmysl výroby plášťů zahrnuje jak výrobu nových plášťů, tak i obnovu opotřebovaných plášťů protektorováním. Rozdíl mezi těmito dvěmi skupinami spočívá ve skutečnosti, že pláště obnovené protektorováním již nesplňují takové nároky na životnost a vlastnosti (hlučnost, ekonomie provozu, jízdní vlastnosti apod.) v porovnání s plášti nově vyrobenými. Rozdíl je rovněž v ceně, kdy nové pláště jsou dvakrát až třikrát dražší než pláště protektorované. Protektorované pláště pro nákladní automobily a autobusy se používají více než protektorované pláště pro osobní automobily. Důvodem je, že zatímco pláště pro osobní automobily není potřeba vyměňovat pravidelně (je na rozhodnutí spotřebitele, zda osobní automobil bude pro osobní potřebu používat či nikoliv), pláště pro nákladní automobily a autobusy je nutné obměňovat častěji, neboť v rámci pravidelného užívání pro dopravu a přepravu musí vozidlo splňovat technické požadavky s ohledem na bezpečnost silničního provozu. Jelikož nákup nových plášťů představuje pro spotřebitele velké finanční výdaje, je z cenových důvodů upřednostňována oprava opotřebovaných plášťů protektorováním – pokud je kostra (rám) pláště v dobrém stavu, je možné protektorováním prodloužit užívání plášťů i opakovaně. Na druhé straně vede protektorování k nižší životnosti plášťů a k celkovému zhoršení jejich jízdních vlastností a nelze je tedy používat v případě dálkové přepravy. Na základě shora uvedených skutečností lze konstatovat, že z pohledu spotřebitelů nelze považovat protektorované pláště za zaměnitelné či nahraditelné zboží ve vztahu k nově vyrobeným plášťům vzhledem k jejich odlišným vlastnostem, ceně i omezenému způsobu užití.

Trh nově vyrobených plášťů zahrnuje dvě kategorie:

- Pláště prodávané do podniků zabývajících se výrobou dopravních prostředků (prvovýroba).
- Pláště prodávané pro náhradní spotřebu konečným spotřebitelům.

Rozdělení trhu nově vyrobených plášťů do dvou kategorií vyplývá ze skutečnosti, že pláště prodávané do podniků zabývajících se výrobou dopravních prostředků nejsou na trhu nabízeny samostatně, nýbrž jsou součástí vozidla a tedy zahrnuty v ceně.

Předmětem dohody posuzované pro účely povolení individuální výjimky jsou pouze pláště prodávané pro náhradní spotřebu konečným spotřebitelům (nikoliv tedy pláště prodávané podnikům zabývajícím se výrobou dopravních prostředků). Ke střetu nabídky a poptávky tedy dochází na trhu nově vyrobených plášťů určených pro náhradní spotřebu konečným zákazníkům.

Trh plášťů obecně zahrnuje několik druhů plášťů zaměřených na rozdílné typy dopravních prostředků, jako:

- pláště pro osobní automobily
- pláště pro automobily nákladní a autobusy
- pláště pro zemědělské stroje.

Rozdíl mezi uvedenými druhy plášťů se kromě účelu užití odráží také v ceně, kdy cena za pláště pro nákladní automobily a autobusy je více než čtyřikrát vyšší než cena za pláště pro osobní automobily, stejně tak cena pro pláště pro zemědělské stroje je i šestkrát vyšší než cena za pláště pro osobní automobily. Každý druh plášťů zahrnuje několik typů, lišících se vzorky (designem), rozměry a chemickým složením. Výběr druhu a typu pláště závisí především na typu dopravního prostředku, pro který má být plášť použitý a rovněž na účelu, k němuž má dopravní prostředek sloužit, ročním období apod.

Vzhledem k účelu užití a rozdílům v ceně jsou jednotlivé druhy plášťů z hlediska spotřebitele vzájemně nezastupitelné a tvoří samostatné výrobkové trhy.

Z pohledu geografického společnost Barum Continental distribuuje smluvní výrobky prostřednictvím sítě vlastních prodejních míst (maloobchody, velkoobchody) a sítě nabyvatelů franchisové licence, nacházející se na celém území České republiky. Vzhledem k tomu, že dodává všem nabyvatelům franchisové licence smluvní zboží za stejných podmínek, lze konstatovat, že z hlediska jeho dostupnosti, ale také prodejní ceny pro konečné spotřebitele (stanovené jednotlivými nabyvateli franchisy), jsou podmínky pro získání daného zboží v prodejní síti nacházející se po celém území ČR dostatečně homogenní.

Z časového hlediska má výroba plášťů v České republice dlouhou historii. V posledních letech se na trhu v České republice účastní i zahraniční prodejci plášťů. Nabídka a poptávka má trvalý charakter a vyznačuje se pravidelnými opakovanými dodávkami.

Na základě výše uvedených skutečností byl relevantní trh pro účely správního řízení vymezen z hlediska

- **výrobkového**: jedná se o tři samostatné výrobkové trhy nových plášťů určených pro náhradní spotřebu konečným spotřebitelům, a to:
  - trh plášťů pro osobní automobily
  - trh plášťů pro nákladní automobily a autobusy
  - trh plášťů pro zemědělské stroje

- **geografického**: jako území České republiky

- **časového**: jde o trh trvalý, s pravidelně se opakujícími dodávkami zboží.

Pokud jde o ostatní zboží dle Smlouvy (disková kola, klínové řemeny atd. - viz příl. č.1 Smlouvy) neprojeví se výrazněji dopad dohody o výhradní distribuci na trzích tohoto zboží a proto Úřad od vymezení těchto trhů upustil.

Na vymezených relevantních trzích působí řada soutěžitelů. Kromě společnosti Barum Continental působí na trhu v České republice ve výrobě plášťů osobních, nákladních a zemědělských i společnost MITAS a.s. V České republice dále působí prostřednictvím svých dceřinných společností zahraniční výrobci plášťů a některé další společnosti zabývající se dovozem plášťů od zahraničních výrobců. Jedná se například o následující společnosti:

- Goodyear Dunlop Tires Czech s.r.o. (pod značkami GOODYEAR, DUNLOP, FULDA, PNEUMANT,SAVA, DEBICA),
- Pirelli Tyre (EUROPE) S.A. – Czech (pod značkou PIRELLI, CEAT, COURIER, ARMSTRONG, FORMULA),

- MICHELIN Česká republika s.r.o. (pod značkami MICHELIN, KLEBER, KORMORAN, BF GOODRICH,TAURUS),
- Bridgestone/Firestone CR, s.r.o. (pod značkami Bridgestone, Firestone, Europa),
- Matador Praha spol. s r.o. (pod značkou MATADOR) a další.

Všichni výrobci distribuují uvedené zboží v rámci celé České republiky prostřednictvím svých prodejních míst. Společnost Barum Continental prostřednictvím své distribuční sítě (velkoobchody, maloobchody a síť franchisantů dle již dříve uzavřených franchisových smluv) prodává na území České republiky kromě plášťů pod značkami vlastního koncernu, tj. BARUM, SEMPERIT, CONTINENTAL, UNIROYAL, GENERAL TIRE, SPORTIVA, MABOR, EUROTEC, GLOBAL i pláště konkurenčních značek jako SAVA, MATADOR, MITAS, MICHELIN a další. Společnost MITAS a.s. prodává pláště pod značkou MITAS prostřednictvím distribuční sítě jak své sesterské společnosti Obnova Brno, a.s., tak i společnosti Barum Continental. Stejně tak ostatní soutěžitelé působící na území České republiky (Goodyear ČR s.r.o., Michelin Česká republiky s.r.o. a další) prodávají pláště v prodejních místech, která se nacházejí na území celé České republiky.

Celkový podíl společnosti Barum Continental na zásobování trhů daného zboží za r. 2002 převýšil na jednotlivých výrobkových trzích … (obchodní tajemství) celkového objemu tuzemského trhu daného zboží. Barum Continental distribuuje kromě pneu vlastních koncernových značek na základě uzavřených smluv také pneu jiných výrobců (viz výrobky jiných značek dle příl. č. 1 Smlouvy). Pokud jde o podíl pneu koncernových značek Continental, tento je u všech trhů mírně nižší, ale rovněž nad hranicí … (obchodní tajemství).

Posouzení dohody o výhradní distribuci z hlediska zákona a vyhlášky č. 198/2001 Sb.

Podle § 1 zákona je účelem tohoto zákona ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení nebo, za podmínek stanovených tímto zákonem, jejímu ohrožení (dále jen „narušení“) dohodami soutěžitelů, zneužitím dominantního postavení soutěžitelů, nebo spojením soutěžitelů.

Podle § 3 odst. 1 zákona jsou dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě (dále jen „dohody“), které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže, zakázané a neplatné, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad nepovolí svým rozhodnutím nebo vyhláškou z tohoto zákazu výjimku.

Podle § 6 odst. 1 zákona se zákaz dohod podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje na vertikální dohody mezi soutěžiteli, pokud společný podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřesahuje 10%. U dohod, u nichž podíl účastníků na relevantním trhu nepřevyšuje tuto hranici, není jejich dopad na hospodářskou soutěž významný a proto jsou ze zákazu dohod narušujících soutěž vyňaty (tzv. dohody „de minimis“). Vynětí však nelze uplatnit v případech stanovených v § 6 odst. 2 zákona (vertikální dohody o cenách, narušení hospodářské soutěže kumulativním účinkem souboru takových vertikálních dohod apod.).

Od 1.7.2001 nabyla účinnosti vyhláška Úřadu č. 198/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona, pro určité druhy vertikálních dohod, tzv. bloková výjimka (dále jen „vyhláška“). Při splnění podmínek stanovených ve vyhlášce mohou soutěžitelé pro své vertikální distribuční dohody, které by

jinak byly dohodami zakázanými a neplatnými ve smyslu § 3 odst. 1 zákona, využít této obecné výjimky ze zákazu takových dohod.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) vyhlášky se zákaz dohod podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje na vertikální dohody mezi soutěžiteli, jestliže podíl dodavatele na trhu daného zboží nepřesahuje 30%. Je-li podíl dodavatele vyšší, nemohou soutěžitelé pro své vertikální dohody (naplňující jinak ust. § 3 odst. 1 zákona) využít výhody poskytnuté touto vyhláškou, s výjimkou případů uvedených v § 4 odst. 2 vyhlášky.

V čl. II. bod 3. písm. a), čl. III. bod 3., čl. VII. bod 5. a čl. IX. bod 10. Smlouvy je obsažena dohoda o výhradní distribuci plášťů, duší a vložek zn. BARUM, CONTINENTAL, UNIROYAL, SEMPERIT, GENERAL TIRE, koncernových privátních značek a dalšího smluvního zboží ve vymezeném území. Tato dohoda je ve smyslu § 5 odst. 2 zákona dohodou vertikální, neboť byla uzavřena mezi soutěžiteli, kteří působí na rozdílných úrovních trhu zboží. Dohoda ve svém důsledku omezuje svobodu výhradního distributora v možnosti provádět aktivní prodeje smluvních výrobků mimo vymezené území, s tím, že současně je tomuto distributorovi zaručeno, že na vymezeném území nebude provádět distribuci smluvních výrobků jiný subjekt. Na základě výše uvedeného dochází k omezení hospodářské soutěže *intra brands*, mezi jednotlivými výhradními distributory téhož výrobce (dodavatele).

S ohledem na výše uvedené tedy Úřad konstatuje, že výše uvedená dohoda je zakázanou a neplatnou dohodou ve smyslu § 3 odst. 1 zákona, pokud na ni nelze aplikovat vynětí ze zákazu dohod narušujících soutěž z důvodu jejího nepatrného dopadu na soutěž, nebo pokud pro ni nelze využít výhody blokové výjimky.

Na základě posouzení postavení účastníků řízení na relevantním trhu je dále třeba konstatovat, že na dohodu o výhradní distribuci obsaženou ve Smlouvě nelze aplikovat ust. § 6 odst. 1 zákona o dohodách zanedbatelného významu pro hospodářskou soutěž („de minimis“), které jsou ze zákazu § 3 odst. 1 zákona obecně vyňaty za podmínky, že společný podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřevyšuje 10 %. Vzhledem k podílu účastníků dohody na relevantním trhu nelze rovněž využít obecnou výjimku ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona, upravenou ve vyhlášce.

S ohledem na výše uvedené se Úřad dále zabýval posouzením dohody z hlediska § 8 zákona, zejména skutečností, zda jsou kumulativně splněny podmínky pro udělení individuální výjimky. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že přestože dohody obsahující výhradnost obecně narušují hospodářskou soutěž a jsou tudíž zakázány, mohou ve svém důsledku přinášet i pozitivní efekty, např. vést ke zlepšení distribuce zboží, podpořit necenovou soutěž nebo přispět ke zlepšení kvality poskytovaných služeb (v důsledku soustředění se na propagaci, prodej a péči o kvalitu určitého druhu zboží apod.) a v konečném důsledku umožnit rovněž spotřebitelům možnost podílet se spravedlivým dílem na těchto pozitivních efektech.

K tomu, aby Úřad mohl povolit individuální výjimku, musí být prokázáno kumulativní splnění podmínek uvedených v § 8 zákona, a to, že dohoda:

a) přispěje ke zlepšení výroby nebo distribuce zboží nebo k podpoře technického či hospodářského rozvoje a vyhrazuje spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho plynoucích,
b) neuloží soutěžitelům omezení, která nejsou nezbytná k dosažení cílů podle písmene a) a

c) neumožní soutěžitelům vyloučit hospodářskou soutěž na podstatné části trhu zboží, jehož dodávka nebo nákup je předmětem dohody.

Při zkoumání, zda daná dohoda splňuje podmínky uvedené v § 8 zákona Úřad ponechal aktivitu primárně na navrhovateli, neboť prokázání splnění těchto podmínek je nutnou součástí návrhu na povolení individuální výjimky.

Účastníci řízení v souladu s § 9 odst. 1 zákona uvedli zejména následující důvody, pro které požadují výjimku ze zákazu dohod:

- realizovaná Smlouva přispívá ke zlepšení odbornosti a kvality prodeje, neboť konečný spotřebitel obdrží zboží i služby ve standardní autorizované kvalitě;
- odbornost a kvalita při prodeji bude pro partnery zajišťována zejména prostřednictvím 2x ročně realizovaných školení, které má v náplni část produktovou - o technických vlastnostech a přednostech jednotlivých značek pneumatik a část obchodní, kdy jsou nabyvatelé franchisy školeni v obchodní dovednosti práce se zákazníkem;
- nabyvatelé franchisy jsou jako první začleněni v nových projektech poskytovatele; jako příklad lze uvést projekt ABC, který zahrnuje i tyto smluvní partnery do sítě pneuservisů s nadstandardními službami rozšířenými o drobný servis automobilů. Know-how této aktivity je kryto značkou BARUM;
- cílem je nabídka co nejširšího sortimentu zboží umožňující co nejširší pokrytí požadavků zákazníka, včetně související problematiky týkající se servisních služeb např. problematiky brzd, výfuku, tlumičů pérování, geometrie podvozku apod. Tyto hmotné produkty jsou doplněny o duševní část vysoké odbornosti prodeje. Nabyvatelé franchisy, jsou prezentováni jako součást koncernu a obdrží certifikát, který potvrzuje standard jejich prodeje a služeb;
- smlouva neukládá nabyvateli omezení nadbytečná pro dosažení jejich cílů;
- povolení individuální výjimky nevyloučí hospodářskou soutěž na podstatné části trhu, neboť podstatou myšlenky obchodní spolupráce na bázi franchisingu je získání a udržení zákazníka na základě komplexní nabídky, která dává zákazníkovi možnost využít rozdílnosti značek.

Ke splnění podmínky § 8 písm a) zákona dále účastníci řízení uvedli, že dohoda přinese zejména zlepšení úrovně prodeje (standardu služeb zákazníkům), servisu a odbornosti poradenství u smluvního prodejního místa, a to na úroveň rovnocennou vlastní prodejní síti Barum Continental. Poskytovatel vlastní certifikát kvality dle ISO 9001, který zahrnuje nejen kvalitu výrobků, ale i určitou úroveň poskytovaných služeb a chce na tuto úroveň pozvednout i ostatní prodejce svého zboží. Zákazníkovi v návaznosti na Smlouvu plynou záruky prodeje zboží s garantovanou kvalitou (spojenou s obchodním jménem poskytovatele), s vysokým standardem služeb zákazníkům, odborností servisu a technického poradenství (včetně operativního poradenství a včetně vyřizování reklamací dle jednotných podmínek poskytovatele). Smlouva dovoluje spotřebitelům přiměřeně se podílet na výhodách z ní vyplývajících, protože spojuje výhodu jednotné prodejní sítě s existencí obchodníků osobně zainteresovaných na účinném fungování jejich firem. Stejnorodost sítě a neustálá spolupráce (poradenství, školení, konference za účelem výměny zkušeností s prodejem smluvních výrobků) mezi poskytovatelem a nabyvatelem umožňují zlepšení kvality služeb a plynulé zásobování (smluvní zboží je možno odebrat pružněji dle potřeb zákazníků). V jednom prodejním místě je možno kromě plášťů vyráběných pod koncernovými značkami společnosti Barum Continental koupit i pláště výrobců jiných značek (tzv. smluvních plášťů) s možností využít stejné úrovně servisu, jako je tomu u servisu plášťů koncernových značek (komplexnost nabídky).

Ke splnění podmínky § 8 písm b) zákona účastníci řízení sdělili, že jako integrální součást Smlouvy musí dohoda o výhradní distribuci respektovat naplnění cílů stanovených smlouvou o franchisingu. V této souvislosti dohoda o výhradní distribuci smluvního zboží na vymezeném území neukládá nabyvateli nadbytečná omezení, která nejsou nezbytná k naplnění cíle uvedeného v § 8 písm a) zákona (zlepšení distribuce zboží, které je i přínosem pro spotřebitele). Omezením nabyvatele je vymezení území pro aktivní prodej; to je však nezbytné, jak již bylo uvedeno k naplnění cílů stanovených Smlouvou. Nabyvatel dále může distribuovat pouze smluvní zboží, které získá od poskytovatele s tím, že toto omezení se netýká obchodování s protektory a se zbožím charakteru autopříslušenství. Toto omezení je odůvodněno snahou o zajištění efektivity a zlepšením standardu prodeje zboží, kdy rozmělňování aktivit nabyvatele na zaměnitelné zboží více dodavatelů by neumožnilo naplnit požadovaný cíl a zajistit plynulost zásobování se zvýšenou péčí o kvalitu smluvních výrobků. Nabyvatel pak není nijak omezen ve stanovení cen, za které bude distribuované zboží prodávat, ani v prodeji zboží, které smluvnímu zboží nekonkuruje.

Ke splnění podmínky uvedené v § 8 písm. c) zákona účastníci řízení vysvětlili, že přestože podíl poskytovatele na vymezených relevantních trzích přesahuje … (obchodní tajemství), je nutné uvést, že soutěže na relevantních trzích se účastní i další soutěžitelé (např. Michelin Česká republika s.r.o., MATADOR Praha spol. s r.o., Goodyear ČR s.r.o., Bridgestone/Firestone CR s.r.o. a další). Dále pak prostřednictvím franchisantů je distribuována jen menší část zboží. V důsledku uvedené skutečnosti dohoda neumožní vyloučit hospodářskou soutěž na podstatné části trhu zboží, které je předmětem dohody.

Závěr:

Úřad posoudil zjištěné skutečnosti jednak samostatně, jednak ve vzájemných souvislostech a dospěl k závěru, že dohoda o výhradní distribuci, s přihlédnutím k charakteru franchisy (franchisingové smlouvy), splňuje všechny podmínky uvedené v § 8 zákona, tedy, že přispěje ke zlepšení distribuce zboží, zejména soustředěním úsilí nabyvatele na aktivní prodej smluvního zboží přispěje k plynulosti zásobování a ke zvýšení dostupnosti tohoto zboží pro spotřebitele v maloobchodní síti, umožní provést optimalizaci závozů a snížení nákladů na distribuci zboží. Smlouva umožňuje poskytovateli založit jednotnou obchodní síť, což může pomoci novým soutěžitelům – distributorům pneu, zvláště pak malým a středním podnikatelům, při vstupu na trh. Nabyvateli umožňuje franchisová dohoda založit vlastní prodejnu rychleji, než by k tomu došlo bez zkušeností a pomoci poskytovatele. Stejnorodost sítě prodejen a trvalá spolupráce mezi poskytovatelem a nabyvatelem franchisy zajišťuje stabilní kvalitu výrobků a služeb. Na těchto výhodách budou přiměřeně participovat i spotřebitelé.

Dohoda neukládá soutěžitelům omezení, která nejsou nezbytná pro dosažení těchto cílů a to ani v návaznosti na doplňující ujednání obsažená ve Smlouvě. Úřad se rovněž zabýval otázkou, zda dohoda o výhradní distribuci neumožní vyloučení hospodářské soutěže na podstatné části trhů vymezených výše. V této souvislosti je třeba, že prostřednictvím franchisingové sítě bylo v roce 2002 zásobeno méně než 20% relevantního trhu a tudíž nelze mít zato, že by jejím rozšířením mohlo dojít k vyloučení hospodářské soutěže ve výše uvedeném smyslu.

Ke stanovené době povolení individuální výjimky Úřad konstatuje, že dle § 9 odst. 2 zákona Úřad výjimku povolí, splňuje-li dohoda všechny předpoklady podle § 8 písm. a) až c)

zákona, na dobu nejvýše 5 let. Vzhledem ke vstupu České republiky do Evropské unie k 1.5.2004 lze předpokládat, že dojde ke změně podmínek, které byly pro povolení individuální výjimky rozhodné a proto byla individuální výjimka povolena do 30. dubna 2004 včetně.

S ohledem na skutečnost, že dohoda splňuje všechny zákonem předvídané podmínky, rozhodl Úřad tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí mohou účastníci řízení podle § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád) podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

v zastoupení
Mgr. Vítězslav Šemora
pověřený řízením odboru

Rozhodnutí ve dvojím vyhotovení obdrží:

František Vondra
Barum Continental spol. s r.o.
obchodní divize
Objízdná 1628
765 31 Otrokovice